

modtager sit Korn in natura. Ege saa sikkert er det imidlertid, at der er Egne, navnlig i Sylland, hvor der er en Forskjel i modsat Retning, og naar en af de ærede Forslagsstillere yttrede, at den Omstændighed, at Nogle faae en høiere Pris for deres Korn, og Andre en lavere, viste hen til, at Kapitelstægten maatte anses for at være den rette Maaler, vilde jeg være ganske enig i dette Argument, hvis alt Korn blev leveret paa eet Sted, men man kan dog utvivlsomt ikke gjøre den Ansættelse gjældende lige overfor den Enkelte. Det er vel sikkert, at de Ybere, der maa svare Korn, som har en større Værdi for Modtagerne, end Kapitelstægten, ville staa sig ved at kunne yde Penge. efter Kapitelstægten, og at de Ybere, som kunne levere Korn, der ikke har den Værdi. som Kapitelstægten, ville kunne staa sig ved at yde Korn; men et Tab vil der dog blive i begge Retninger. Hertil kommer desuden, at der til Tiendelovgivning er knyttet ikke ganske faa andre rent privatretlige Transaktioner. Det er ikke sjældent, at det Forhold er tilstede, at en Tiendeer, der eier en Kirke- og Kongetiende, som han ikke selv kan modtage, har en Tiendeforpagter, der imod en vis Dpgjæld over Kapitelstægten modtager Kornet, forhandler det og betragter det som sit eget, eller ogsaa, at de Bedkommende for flere Aar have folgt til en Kjøbmand den Tiendeleverance in natura, de skulle have. Hvis man altsaa, uden at tage nogetsomhelst Hensyn til noget Andet, tog Beslutning om at indføre en Pengeafgift i Stedet for en Kornafgift, vilde man derved influere meget væsentlig paa rent privatretlige Forhold, som Borgerne maa anses aldeles berettigede til at afslutte i Genhold til den bestaaende Lovgivning. Hvis det ærede Thing vil slutte sig til Tanken i dette Lovforslag og vil vedtage Bestemmelser, hvorved det virkelig maa siges, at der er givet fuldt Beberlag for de Bølsker, man vil afpøse, skal der ikke fra min Side være Noget i veien for at give denne Sag min Tilslutning; men jeg maa ubetinget erklære, at jeg, naar der ikke kommer saadanne Bestemmelser ind i Lovforslaget, ikke kan give det min Understøttelse. — Sluttelig skal jeg tilføie, at de Dplysninger, som Ministeriet har søgt angaaende Tiendeforholdene i Almindelighed, skulle blive stillede til det Udvalgs Raadighed, som jeg antager vil blive nedfat i Anledning af denne Sag. Jeg skal imidlertid bemærke, at det ikke altid, selv om man anvender Flid derpaa, er muligt at faae sllige Dplysninger tilveiebragte paa en saadan Maade, at de danne et virkelig paalideligt Grundlag. Jeg veed, at der er indhentet Dplysninger med Hensyn til flere af de Spørgsmaal, som det Udvalg, der for nogle Aar siden var nedfat, ønskede klarede; men disse Dplysninger skulde tilveiebringes ude fra igjennem Befolkningen, og de ere ikke altid komne til Ministeriets Kundskab i en saadan Form, at man med fuld Sikkerhed tør bygge paa de Resultater, som der

igjennem fremkomme. Jeg skal imidlertid lade det ærede Udvalg faae de Dplysninger, vi have, med en Udtalelse af, hvilke af dem Ministeriet maa anse for paalidelige, og med Hensyn til hvilke man nærer Tvivl, samt af hvilke Grunde man maa nære saadan Tvivl.

B. Holm: Jeg maa tilstaa, at jeg fit det Indtryk af den ærede Ministers Foredrag, at hans Stilling til dette Lovforslag egentlig i og for sig er noget svævende. Den ærede Minister nævnte endog Grundloven og mente, at der i de Tilfælde, som Loven angaar, skulde ydes fuld Erstatning. Ja, deri ere vistnok Alle enige; men derhos udtalte den ærede Minister senere, at der endog var dem, som havde folgt deres Tiende for flere Aar, og som følge deraf maatte kunde komme til at lide et vist Tab, naar man paa en Gang gif over fra Naturalhjælp til Kapitelstægt eller Pengeudbetaling. Derjom dette ikke maa kaldes private Transaktioner af Bedkommende, saa forstaaer jeg det ikke, og det forekommer mig ikke, at dette kan komme ind under Grundlovens Bestemmelse. Men tager man ikke et saadant Hensyn, er det vistnok tvivlsomt, om vi faae Ministerens Tilslutning. Jeg siger „vi“, fordi jeg støtter Forslaget. Jeg havde ventet, at de ærede Forslagsstillere havde reserveret sig derimod. Jeg skal nu omtale, hvad den ærede Minister endvidere yttrede, nemlig, at det er blevet en almindelig Skik her paa Derne at give en 2—3 Mark mere pr. Lønde, end efter Kapitelstægt. Skal man yde Erstatning herfor, bliver det Hele ligefrem umuligt. Thi denne Skik er en Ufikk, som har indsnæget sig. Naar man ser hen til, hvem det er, der opgiver de Kornpriser, hvorefter Kapitelstægten sættes, vil man finde, at det er dels Handlende, dels Emdedsmand, der faae Løn efter Kornpriserne, og dels Kommunerne. Derjom man ikke derigjennem kan faae det virkelige Udtryk for, hvad Kornpriserne ere, saa forstaaer jeg ikke, hvorledes man skal kunne finde det. Jeg ser ikke rettere, end at Alt, hvad der betales ud derover, er noget Konstigt og ikke noget Naturligt, og jeg tror derfor, at skal man vente nogen Understøttelse fra den ærede Ministers Side, maa man faae ham noget mere hørt fra det Konstige hen til det mere Naturlige.

Rettelse.

Sp. 1144, S. 28 f. o.: „Soro Amts 1ste Valgtreds (Lauher)“, læs: „Soro Amts 1ste Valgtreds (Zahle)“.